

Тема: Вчення про інфекцію і інфекційні хвороби.

Актуальність теми: Серед низки захворювань людини особливу групу складають інфекційні хвороби. Найважливіша їх особливість полягає в тому, що безпосередньою причиною їх виникнення є проникнення в організм шкідливого мікроорганізму, який, розмножуючись в ньому, спричиняє ті чи інші порушення, виділяється в навколишнє середовище, створюючи небезпеку зараження інших людей.

План лекції:

1. Визначення поняття "інфекція".
2. Визначення поняття "інфекційний процес".
3. Визначення поняття "інфекційні хвороби".
4. Розвиток вчення про інфекційні хвороби.
5. Основні механізми передачі інфекції.
6. Основні ознаки інфекційних захворювань.
7. Класифікація інфекційних хвороб за Л.В. Громашевським.
8. Правила поведінки медперсоналу в осередку інфекції.

Інфекційні хвороби - це група захворювань, які спричиняються патогенними бактеріями, вірусами, рикетсіями, найпростішими, грибами.

Інфекція - це проникнення мікроорганізму в інший організм і наступні їх взаємовідношення, які визначаються властивостями макро-і мікроорганізму.

Інфекційний процес-це найвищий ступінь розвитку інфекційного процесу, що проявляється різними клінічними симптомами і змінами біологічного, фізіологічного, біохімічного, анатомічного, мікробіологічного та епідемічного характеру.

Основні періоди інфекційних хвороб:

1. Інкубаційний - триває від моменту проникнення збудника в організм до появи перших ознак хвороби. В цей час відбувається розмноження збудника, виділення і накопичення його токсинів, продуктів життєдіяльності, вмикаються природні і специфічні механізми захисту. Інкубаційний період кожної інфекційної хвороби має певну тривалість. При деяких хворобах він може вимірюватись годинами, при інших тижнями, місяцями.
2. Початковий період (продромальний, провісників)- починається з появою перших ознак хвороби. В цьому періоді спостерігаються загальноінфекційні симптомами (висока температура, біль голови, слабкість) і патогномонічні ознаки, які є характерні для 1 захворювання і дають можливість встановити діагноз. Триває 1-4 дні.
3. Період основних проявів - проходить накопичення збудника і розвиток інтоксикації (токсемії). Триває період від кількох днів до кількох тижнів і навіть місяців.
4. Період згасання клінічних проявів - інтенсивність патологічних процесів зменшуються. Цей період переходить у період видужання.
5. Період видужання - видужання може бути повним з відновленням всіх порушених під час хвороби функцій організму, неповним, коли спостерігаються залишкові явища. У період згасання хвороби можуть виникати загострення, а в період видужування-рецидиви хвороби. Загострення і рецидиви хвороби виникають внаслідок ослаблення захисних сил організму, в тому числі під впливом різних провокуючих факторів: порушення фізичного та дієтичного режиму, психічних травм, переохолодження, приєднання вторинних інфекцій.

Крім видужання наслідками інфекційної хвороби можуть бути: бактеріо-(вірусо-) носійство; перехід у хронічну форму, залишкові явища, смерть.

За важкістю перебігу інфекційної хвороби розрізняють легку, середньо тяжку та тяжку форми.

Класифікація інфекційних хвороб (Громашевського)

- I. Кишкові інфекційні хвороби (черевний тиф, дизентерія, холера, амебіаз, гепатити А і Е, гельмінтози)
- II. Інфекційні хвороби дихальних шляхів (збудник локалізується в слизовій оболонці дихальних шляхів, виділяється у зовнішнє середовище з секретами дихальних шляхів під час кашлю, чхання, розмови. Кір, краснуха, коклюш, віспа, інфекційний мононуклеоз, грип, ангіна і т.д.)
- III. Кров`яні інфекційні хвороби - зараження відбувається, коли збудник потрапляє безпосередньо в кров або лімфу. (Малярія, чума, енцефаліт)
- IV. Інфекційні хвороби зовнішніх покривів - первинна локалізація збудника це шкіра і зовнішні слизові оболонки, через які відбувається зараження людини при прямому контакті (венеричні хвороби, сказ) або через фактори зовнішнього середовища: одяг, постіль, посуд, продукти харчування (правець, сибірка)

Лабораторна діагностика

Серед численних методів лабораторної діагностики інфекційних хвороб найбільше значення мають специфічні методи:

1. Мікроскопічний- можна виявити збудника і встановити діагноз за допомогою мікроскопічного дослідження матеріалу, взятого безпосередньо від хворого: кров, пунктат кісткового мозку, цереброспінальна рідина, кал, сеча, матеріал з слизових оболонок, з пустул, пунктат лімфатичних вузлів.
2. Бактеріологічний-полягає у виділенні збудника в чистій культурі при посіві матеріалу від хворого на спеціальні живильні середовища. Щоб зробити посів використовують кров, сечу, змиви з носоглотки, ліквор і т.д.
3. Вірусологічний метод-щоб виділити вірус використовують курячі ембріони, лабораторні тварини.

4. Серологічні методи - ґрунтуються на реакції АГ-АТ. Застосовують:РА; РПГА, РНГА, РЗК,ІФА.
5. Алергічні шкірні проби - ґрунтуються на виявленні специфічної сенсibiliзації організму до певного АГ за алергічною запальною реакцією шкіри на введений відповідний алерген. На місці введення алергена через 24, 48, 72 год. виникають почервоніння, та інфільтрат, залежно від розміру яких реакція визначається як слабо позитивна, позитивна і різко позитивна.
6. Біологічний метод - ґрунтується на зараженні лабораторних тварин шляхом введення матеріалу, взятого від хворого.

Профілактика

Метою протиепідемічного режиму є запобігання внутрішньо лікарняним зараженням і поширенню інфекції за межі території лікарні.

Заходи, що запобігають поширенню інфекції за межі інфекційної лікарні:

1. Планування і розміщення лікарні на певній відстані від житлових і виробничих приміщень.
2. Порядок відвідування хворих у лікарні, прийом передач.
3. Дезинфекція стічних вод.
4. Дезинфекція особистих речей хворого, посуду, транспорту.
5. Ефективне лікування, що спричиняє скороченню періоду заразності.
6. Дотримання правил виписки.
7. Повідомлення в СЕС.

Профілактика внутрішньо лікарняних інфекцій

Заходи щодо запобігання занесенню інфекції є:

1. організована робота дитячих консультацій;
2. індивідуальне транспортування інфекційних хворих;
3. збір епідемічного анамнезу;
4. заборона відвідування хворих у палатах.

Профілактика власне внутрішньолікарняного зараження є:

1. індивідуальний прийом хворих
2. профільне розміщення хворих у відділі
3. санітарна обробка хворого
4. дотримання протиепідемічного режиму

5. госпіталізація в ізолятори

6. комплекс санітарних і захисних заходів щодо персоналу

З метою вироблення специфічної резистентності до збудників хвороби широко застосовують вакцинацію.

Вакцини - препарати, отримані з живих або вбитих мікроорганізмів.

Щоб підвищити резистентність проти інфекційної хвороби у певних вікових групах населення здійснюють планові профілактичні щеплення проти туберкульозу, поліомієліту, дифтерії, правцю, кору, кашлю.

Крім планової імунізації проводиться екстрена профілактика. З цією метою застосовують імунні сироватки, імуноглобуліни, інтерферони, антибіотики, хіміопрепарати та деякі вакцини.

Матеріали для самоконтролю:

1. Визначення понять "інфекція", "інфекційний процес", "інфекційна хвороба".
2. Розвиток вчення про інфекційні хвороби.
3. Відмінні ознаки інфекційних хвороб.
4. Основні механізми передачі інфекції.
5. Циклічність перебігу інфекційної хвороби.
6. Класифікація інфекційних хвороб за Л.В. Громашевським.
7. Особливості медсестринського догляду та спостереження за хворими на інфекційні хвороби.

Література

Основна

1. Конспект лекцій.
2. М.А. Андрейчин. Посібник 'Інфекційні хвороби', 1—2. 2001р.
3. Діагностика, терапія і профілактика інфекційних хвороб в умовах поліклініки за редакцією М.А. Андрейчина, 1996.

Додаткова:

1. Покровский В.И., Булкина И.Г. Инфекционные болезни с уходом за больными и основами эпидемиологии. М : Медицина.- 1985
2. Тітов М.Б. Інфекційні хвороби. Київ. 'Вища школа', 1995.

